

Rupea-Cohalm

creație și identitate culturală românească

❖ TICUȘU-VECHI - Deutsch-Tekes - Biserica evanghelică fortificată.

Perioada edificării și prezentare generală.

Biserica a fost construită în secolul al XV-lea. Din biserica de tip medieval nu a mai rămas nimic. Biserica din Ticuș a fost reconstruită în stil neoclasic la începutul secolului al XIX-lea. Detine un altar realizat în stilul barocului târziu cu influențe Rococo, creație a lui Johann Folbarth din Sighișoara. Incinta are forma unui patrulater neregulat.

Poziționarea localității.

Satul Ticușu-Vechi face parte din comuna Ticușu și se află pe șoseaua Rupea-Șercaia-Făgăraș. De la bifurcația Comăna sunt doar 10 km pînă la Ticușu Vechi.

Atestarea documentară a așezării.

Prima atestare documentară este din anul 1373, când într-un document de înstăpânire din Țara Bârsei se pomenește de un anume „Petrus Lucae de Thikus”.

Situarea bisericii fortificate.

Biserica evanghelică fortificată se află în mijlocul localității pe o colină

Biserica.

Sala. Corul. Traveele. Bolta boemiană. Pilaștrii. Arcul de întărire. Scurt istoric. Evenimente importante din „viața” bisericii.

În anul 1494 parohia obține din partea „Casei celor Șapte Scaune” un ajutor financiar în valoare de 8 florini, pentru construirea bisericii din Ticușu-Vechi. Din biserica de tip medieval care era deasupra pământului nu a mai rămas nimic. În 1520, pentru consolidarea bisericii reconstruite, Ticușul mai primește din partea celor Șapte Scaune un ajutor bănesc. În 1550 cele „Șapte Scaune” acordă alți 10 florini pentru restaurarea bisericii. În 1658 Ticușu Vechi este distrus în întregime de hoardele turco-tătare în incursiunea lor în Transilvania. În 1802 turnul bisericii, boltele și zidul inelar se prăbușesc în urma unui cutremur devastator. Între 1804-1806 se reconstruiesc turnul-clopotniță și partea de vest a bisericii. Turnul are niște ferestre mari, semirotunde, în trei părți. El are un acoperiș piramidal cu niște capiteluri (supliment) în formă de bulb, deasupra lui fiind un turnuleț cu vârf și glob. Între 1823-1827 se edifică o nouă biserică, „meșter constructor” fiind Michael Schneider din Merghindeal. Cheltuielile s-au ridicat la 6295 de florini. Biserica nouă are o sală cu turn-clopotniță. Corul are un plan de tip trapezoidal, sala bisericii trei travee cu stâlpi, pilaștri și arc de întărire sau arc-nervură separate. Traveele sunt acoperite cu o boltă de tip boemian, corul cu o reînnoită boltă „în formă de butoi” pe o porțiune, corespunzător cu planul trapezoidal. În cele două părți vestice ale traveelor și în partea apuseană au fost zidite înăuntru galerii.

❖ TICUȘU-VECHI - Deutsch-Tekes - Biserica evanghelică fortificată.

Interiorul bisericii. Altarul.

A fost realizat în stilul barocului târziu, în anul 1772, cu o influență sau infuzie de rococo. El a fost creat de către Johann Folbarth din Sighișoara. În centrul altarului se află o sculptură din lemn înfățișându-l pe Iisus răstignit. În spate se află un peisaj pictat. Imaginea centrală sau din mijloc este flancată de două coloane în stil corintic și de o sculptură cu sfinții Pavel și Petru.

Amvonul.

Un amvon zidit în formă de cuib de rândunică a fost descoperit în partea de est a traveei sălii bisericii, pe peretele de nord. Capacul amvonului este din a doua jumătate a veacului al XVIII-lea, având, ca și altarul, decorațiuni în stil baroc. El este înconjurat de o rază de soare încoronat fiind de ochiul sau privirea lui Dumnezeu și poartă inscripțiunea latinească idolatrică, de preamărire: „De optimo maximo sa-cratum vuit Johannes Meynd (1779-1826)”: „Lui Dumnezeu celui mai bun și celui mai mare a vrut Johannes Meynd (1779-1826) pastor”

Predela.

Aceasta poartă inscripția tot latinească: „Verbum Dei manet in aeter-num” sau „Cuvîntul lui Dumnezeu rămâne în eternitate”. Deasupra mulurii cornișei altarului se află două sculpturi cu îngeri, iar deasupra a fost înălțată o orgă în stil baroc foarte valoroasă, creația lui Johannes Baumgartner din Sighișoara din 1757; reconstruită de Heinrich Maywald din Brașov în 1846.

Orga.

Avea la origine o claviatură și o pedală. În secolul al XIX-lea s-a renunțat la pedală, iar registrele (flautele orgii) au fost puse într-un dulap de lemn special făcut pentru aceasta.

Cristelnița. Statuetele de lemn.

În partea de nord, unde este așezată Sacristia, s-a găsit o cristelniță din lemn masiv, legată, unită cu un pupitru. Ea datează din anul 1743. În primul etaj al turnului-cristelniță se păstrează trei statuete de lemn în stil baroc.

Fortificația bisericii.

Incinta. Turnurile. Cele două șiruri de creneluri.

Fortificația are planul în formă de patrulater neregulat. Zidul inelar avea inițial circa 8 metri înălțime, iar în cele patru colțuri, cândva, se înălța câte un turn. În partea de sud-est a fortificației lipsește un turn, acolo înălțându-se o școală. În 1803, în urma unui cutremur de pământ, partea de vest a zidului (fațada zidului), distrusă, a trebuit reconstruită. Partea de nord a zidului inelar indica două șiruri de creneluri. În 1895 se edifică o nouă clădire de școală, de aceea o porțiune a zidului este demolată. Zidul inelar de astăzi are în medie o înălțime de 5-6 metri. Crenelurile din partea de nord se află la o distanță de 6 metri unul de altul. Zidul și turnul s-au surpat, deși erau construite din piatră.